

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1993

Vyhlásené: 23.07.1993 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.2006 do: 30.06.2006

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

156

ZÁKON

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 24. júna 1993

o výkone väzby

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÝ ODDIEL

ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

Účel zákona

Účelom zákona je upraviť výkon väzby a práva a povinnosti osôb vzatých do väzby.

§ 2

(1) Spôsob výkonu väzby musí rešpektovať zásadu, že pokiaľ nie je právoplatným odsudzujúcim rozsudkom súdu vyslovená vina, nie je možné hľadiť na toho, kto bol vzatý do väzby (ďalej len „obvinený“), akoby bol vinný. Obvineného počas výkonu väzby možno obmedzovať len spôsobom, ktorý vyplýva z účelu väzby¹⁾, zaistenia bezpečnosti osôb a zabezpečenia ochrany majetku a poriadku v miestach, v ktorých sa väzba vykonáva.

(2) Obvineného možno obmedziť len vo výkone tých práv, ktoré sa vzhľadom na výkon väzby nemôžu uplatniť. Spôsob výkonu väzby nesmie ponížovať ľudskú dôstojnosť obvineného.

§ 3

Miesto výkonu väzby

(1) Väzba sa vykonáva v ústavoch na výkon väzby (ďalej len „ústav“), ktoré zriaďuje a zrušuje ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky²⁾.

(2) Ak to vyžaduje zdravotný stav obvineného alebo ak je to potrebné na účely trestného konania, väzba sa na nevyhnutne potrebný čas vykonáva v osobitnej nemocnici pre obvinených a odsúdených (ďalej len „nemocnica“) zriadenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky.

(3) Ak je ohrozené zdravie alebo život obvineného a nemožno mu poskytnúť primeranú liečebnú starostlivosť v ústave alebo nemocnici, väzba sa vykoná v inom zdravotníckom zariadení, pričom stráženie obvineného zabezpečuje Zbor väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky (ďalej len „zbor“).

§ 4**Preberanie, prepúšťanie a premiestňovanie obvineného**

(1) Obvinený sa prevezme do väzby po zistení totožnosti len na písomný príkaz súdu alebo sudcu;³⁾ ak podľa osobitného predpisu^{3a)} nie je možné totožnosť zistiť, pri prevzatí obvineného do väzby sa overia iné údaje^{3a)} uvedené v písomnom príkaze súdu alebo sudcu.

(2) Obvinený musí byť bezodkladne prepustený z väzby po doručení rozhodnutia príslušného orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu.

(3) Prevzatie obvineného do väzby a prepustenie z väzby sa vykonáva každý deň nepretržite po celých 24 hodín.

(4) Po prevzatí do väzby musí byť obvinený oboznámený svojimi právami a povinnosťami podľa tohto zákona.

(5) Obvinený je povinný po prijatí do väzby podrobiť sa osobnej prehliadke, lekárskej prehliadke a nevyhnutným hygienickým a protiepidemickým opatreniam.

(6) Obvinenému sa odnímu veci, ktoré nemôže mať pri sebe, a uložia sa v ústave; o tom sa vyhotoví záznam.

(7) Obvineného možno premiestniť do iného ústavu len na písomný príkaz prokurátora alebo súdu; ak je to potrebné na zaistenie bezpečnosti a poriadku alebo ochrany zdravia alebo života obvineného alebo inej osoby, aj na písomný príkaz generálneho riaditeľa zboru, o čom ústav upovedomí orgán činný v trestnom konaní alebo súd. O premiestnení obvineného ústav bezodkladne upovedomí obhajcu, a ak premiestnenie trvá dlhšie ako 48 hodín, aj rodinného príslušníka obvineného.⁴⁾

§ 5**Umiestňovanie obvinených do ciel**

(1) Pri umiestňovaní obvinených do ciel sa dbá o to, aby bol zabezpečený účel väzby.

(2) Oddelene sa umiestňujú do ciel obvinení muži, ženy, mladiství a obvinení, ktorých trestné veci navzájom súvisia.

(3) Obvineného možno umiestniť v cele samostatne, ak

a) obvinený o to požiada a v ústave sú na to utvorené podmienky,

b) orgán činný v trestnom konaní alebo súd to nariadi,

c) riaditeľ ústavu tak rozhodne z dôvodu ochrany bezpečnosti obvineného alebo iných osôb.

§ 6**Vybavenie ciel**

(1) Pre každého obvineného musí byť v cele lôžko s matracom, podhlavníkom a prikrývkou, stolička a skrinka na uloženie osobných vecí. Ďalej musí byť cela vybavená stolíkom, umývadlom a pitnou vodou, splachovacím WC, signalizačným privolávacím zariadením a rozhlasom. Cela musí byť vetrateľná, vykurovateľná, osvetlená denným svetlom a musí v nej byť funkčné elektrické osvetľovacie teleso.

(2) Ubytovacia plocha pre obvineného v cele je najmenej 3,5 m². Ak sa v dôsledku mimoriadnych udalostí nadmerne zvýši počet obvinených v ústave, môže sa výmera ubytovacej plochy v cele pre obvineného v odôvodnených prípadoch znížiť na nevyhnutne potrebný čas.

§ 7

Predvedenie obvineného

(1) Príslušník zboru predvedie obvineného v ústave pred orgán činný v trestnom konaní, súd, osoby a orgány uvedené v § 25 a 26 a probačného a mediačného úradníka na základe ich žiadosti. Pred iné orgány alebo osoby možno obvineného predviesť len po predchádzajúcom súhlase orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu.

(2) Riaditeľ ústavu zabezpečí, aby určený príslušník zboru mohol rozhovor medzi obvineným a osobou alebo orgánom, pred ktorý je predvedený, vidieť, nie však počuť.

(3) Obvinený, ktorý je vo väzbe z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. b) alebo ods. 2 písm. b) Trestného poriadku (ďalej len „kolúzna väzba“), sa predvedie pred probačného a mediačného úradníka po predchádzajúcom súhlase orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu.

(4) Príslušník zboru predvedie obvineného mimo ústavu na základe žiadosti orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu.

(5) Obvinený sa predvedie pred orgán činný v trestnom konaní alebo súd na vykonanie úkonov trestného konania mimo ústavu na základe ich žiadosti; ak nie je žiadateľom prokurátor alebo súd, iba so súhlasom prokurátora alebo súdu. Od odovzdania až do návratu obvineného do ústavu zodpovedá za jeho stráženie a plnenie účelu väzby ten orgán, ktorému bol obvinený odovzdaný, ak eskortu nezabezpečuje zbor.

DRUHÝ ODDIEL

PRÁVA A POVINNOSTI OBVINENÝCH

§ 8

Styk s obhajcom a inými osobami

(1) Obvinený v ústave má právo stýkať sa osobne s obhajcom v čase a rozsahu ustanovenom v ústavnom poriadku bez prítomnosti tretej osoby a môže byť s ním v písomnom styku bez obmedzenia.

(2) Obvinený má právo stýkať sa tiež s advokátom alebo inou osobou, ktorá ho zastupuje v inej právnej veci; ak ide o obvineného v kolúznej väzbe, vyžaduje sa predchádzajúci súhlas orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, ktorý si môže vyhradiť svoju prítomnosť.

(3) Riaditeľ ústavu zabezpečí, aby určený príslušník zboru mohol rozhovor medzi obvineným a obhajcom alebo advokátom vidieť, nie však počuť. Ak ide o inú osobu, ktorá zastupuje obvineného v právnej veci, určený príslušník zboru sa zúčastní rozhovoru obvineného s touto osobou.

§ 9

Korešpondencia a veci osobnej potreby

(1) Obvinený v inej ako kolúznej väzbe môže prijímať a odosielať korešpondenciu. Riaditeľ ústavu alebo ním poverený príslušník zboru má právo nahliadnuť do korešpondencie obvineného, či obsahuje nedovolenú vec alebo informáciu. Ak takúto vec alebo informáciu korešpondencia obsahuje, riaditeľ ústavu alebo ním poverený príslušník zboru je oprávnený vec alebo korešpondenciu zadržať a je povinný odovzdať ju príslušnému orgánu činnému v trestnom konaní

alebo súdu. Obvinenému nie je povolené prijímať a odosielať korešpondenciu do inzertných, stávkových a tipovacích kancelárií.

(2) Obvinený, ktorý je v kolúznei väzbe, môže prijímať a odosielať korešpondenciu len prostredníctvom príslušného orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu; ten môže korešpondenciu zadržať. Uvedené ustanovenie sa nevzťahuje na korešpondenciu s obhajcom a na sťažnosti a žiadosti obvineného podľa § 17.

(3) Rozsah osobnej korešpondencie a vecí osobnej potreby sa obmedzí u osoby obvinenej z obzvlášť závažného zločinu ktorý spáchala ako člen organizovanej skupiny, zločineckej skupiny alebo teroristickej skupiny a za ktorý môže súd uložiť trest odňatia slobody na doživotie, pri ostatných obvinených sa obmedzí možnosťou ich uloženia v cele.

§ 10 **Návštevy**

(1) Obvinený má právo na prijatie návštevy v ústave raz za mesiac, obvinený mladistvý raz za 14 dní, a to v trvaní najmenej 30 minút. Riaditeľ ústavu môže v odôvodnených prípadoch povoliť návštevu aj častejšie. Na návšteve sa môže zúčastniť najviac päť osôb vrátane detí. Návšteva sa vykonáva v určenej miestnosti ústavu.

(2) Osobu obvinenú z obzvlášť závažného zločinu, ktorý spáchala ako člen organizovanej skupiny, zločineckej skupiny alebo teroristickej skupiny a za ktorý môže súd uložiť trest odňatia slobody na doživotie, môžu navštíviť len blízke osoby;^{5b)} iné osoby len so súhlasom riaditeľa ústavu.

(3) Návšteva medzi obvinenými navzájom a medzi obvineným a odsúdeným vo výkone trestu odňatia slobody je zakázaná.

(4) Ak je obvinený v kolúznei väzbe, na uskutočnenie návštevy je potrebný predchádzajúci písomný súhlas príslušného orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu. Ak si príslušný orgán činný v trestnom konaní alebo súd v písomnom súhlase vyhradil prítomnosť pri návšteve, túto návštevu možno uskutočniť len za jeho prítomnosti.

(5) Návšteva obvineného sa vykonáva bez priameho kontaktu medzi obvineným a návštevníkom za prítomnosti určeného príslušníka zboru. Riaditeľ ústavu môže v odôvodnených prípadoch povoliť vykonanie návštevy iným spôsobom.

(6) Obvinený je povinný podrobiť sa pred návštevou a po nej osobnej prehliadke.

§ 11 **Duchovné služby**

(1) Obvinenému sa zabezpečuje právo na poskytovanie duchovnej služby v rozsahu, ktorý vyplýva z osobitných predpisov⁶⁾.

(2) Pri poskytovaní duchovných služieb podľa odseku 1 sa prihliada na účel väzby. V prípade, že obvinený je v kolúznei väzbe, je na poskytnutie duchovnej služby tomuto obvinenému potrebný súhlas príslušného orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, ak nejde o prípady ohrozenia života a zdravia.

§ 12 Prijímanie balíkov

(1) Obvinený má právo raz za tri mesiace a mladistvý obvinený raz za mesiac prijať balík s potravinami a vecami osobnej potreby do hmotnosti piatich kilogramov; toto obmedzenie sa nevzťahuje na balík s oblečením zasielaným na účely jeho obmeny. Balík možno obvinenému doručiť len poštou.

(2) Balík nesmie obsahovať cennosti, alkoholické nápoje, lieky, jedy, omamné látky, psychotropné látky, ich prekuzory a iné obdobné látky, potraviny podliehajúce rýchlej skaze, doma vyrobené potravinové konzervy, tlačoviny alebo predmety propagujúce národnostnú, rasovú, etnickú alebo náboženskú neznášanlivosť, fašizmus alebo iné hnutia smerujúce k potláčaniu práv a slobôd občanov, násilie, krutosť alebo ohrozujúce mravnosť, zbrane, strelivo a akékoľvek predmety, ktoré možno zneužiť na zmarenie účelu väzby.

(3) Ak balík obsahuje vec uvedenú v odseku 2, tá sa vráti odosielateľovi na náklady obvineného alebo odosielateľa. Ak je podozrenie, že vec súvisí s trestným činom alebo priestupkom, príslušník zboru je povinný vec neodkladne odovzdať príslušnému štátnemu orgánu.

Prijímanie peňažných prostriedkov a iné finančné operácie, nákup potravín, vecí osobnej potreby a tlač

§ 12a

(1) Ak orgán činný v trestnom konaní alebo súd pri zaistení obvineného neprevzal jeho peňažné prostriedky v slovenskej mene alebo cudzej mene, do úschovy ich prevezme ústav pri vzatí obvineného do výkonu väzby a eviduje ich v pokladni ústavu do rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu. Obvinenému sa môžu peňažné prostriedky vydať, ak s tým súhlasí príslušný orgán činný v trestnom konaní alebo súd.

(2) Obvinenému sa v účtovnej evidencii na účte cudzích prostriedkov ústavu na jeho konte počas výkonu väzby evidujú peňažné prostriedky:

- a) dávka dôchodkového zabezpečenia (ďalej len „dôchodok“),^{6a)}
- b) zostatok z pracovnej odmeny a dávky nemocenského poistenia po vykonaní zrážok podľa osobitných predpisov.^{6b)}

(3) Obvinenému sa počas výkonu väzby okrem peňažných prostriedkov podľa odseku 2 evidujú v účtovnej evidencii na účte cudzích prostriedkov ústavu na jeho konte aj ďalšie peňažné prostriedky

- a) v slovenskej mene, ktoré sa obvinenému odobrali pri nástupe do výkonu väzby,
- b) v slovenskej mene, ktoré boli obvinenému zaslané poštou alebo bezhotovostným prevodom na bankový účet ústavu,
- c) v slovenskej mene, ktoré obvinený získal iným spôsobom ako podľa písm. a) a b).

(4) Obvinenému sa počas výkonu väzby okrem peňažných prostriedkov podľa odsekov 2 a 3 uschovávajú v pokladni ústavu aj ďalšie peňažné prostriedky

- a) v cudzej mene, ktoré sa obvinenému odobrali pri nástupe do výkonu väzby,
- b) v cudzej mene, ktoré obvinený získal iným spôsobom ako podľa písm. a). Tieto peňažné prostriedky sa evidujú podľa osobitného predpisu.^{6c)}

(5) Obvinenému sa počas výkonu väzby okrem peňažných prostriedkov podľa odseku 2 a ďalších peňažných prostriedkov podľa odsekov 3 a 4 evidujú v pokladni ústavu aj uschované ceniny a ďalej najmä vkladné knižky, vkladové listy, bankové platobné karty a iné doklady preukazujúce existenciu účtu obvineného v banke alebo pobočke zahraničnej banky.

(6) Obvinený má právo najviac raz za týždeň v určený pracovný deň na nákup potravín a vecí osobnej potreby v primeranom množstve v ústavnej predajni; ich skladbu, množstvo a termín určí riaditeľ ústavu. Nákup sa realizuje z peňažných prostriedkov podľa odseku 2, a ak ich obvinený nevlastní, z ďalších peňažných prostriedkov obvineného podľa odseku 3 písm. a) a b) alebo podľa odseku 4 písm. a) po ich predchádzajúcej výmene v banke alebo pobočke zahraničnej banky za slovenskú menu, ak ďalej nie je ustanovené inak. Nákup je povolený len formou bezhotovostného styku.

(7) Riaditeľ ústavu umožní obvinenému predplatiť si dennú tlač, tlačoviny a objednať knihy podľa vlastného výberu s výnimkou tlačovín alebo materiálov uvedených v § 12 ods. 2. Nákup sa realizuje z peňažných prostriedkov podľa odseku 2, a ak ich obvinený nevlastní, z ďalších peňažných prostriedkov obvineného podľa odseku 3 písm. a) a b) a až potom podľa odseku 4 písm. a) po ich predchádzajúcej výmene v banke alebo pobočke zahraničnej banky za slovenskú menu, ak ďalej nie je ustanovené inak. Úhrada sa vykoná formou bezhotovostného styku v Slovenskej republike.

(8) Riaditeľ ústavu umožní obvinenému poukázať blízkym osobám^{5b)} na základe písomnej žiadosti najviac raz mesačne formou bezhotovostného styku v Slovenskej republike sumu z peňažných prostriedkov podľa odseku 2, ak ich obvinený nevlastní, z ďalších peňažných prostriedkov podľa odseku 3 písm. a) a b) a až potom podľa odseku 4 písm. a) po ich predchádzajúcej výmene v banke alebo pobočke zahraničnej banky za slovenskú menu, ak ďalej nie je ustanovené inak. Poplatky a iné výdavky spojené s poukázaním ďalších peňažných prostriedkov znáša obvinený.

(9) Obvinený môže čerpať peňažné prostriedky z pracovnej odmeny podľa odseku 2 za podmienok a na účely podľa odsekov 6 až 8, ak ich výška prevyšuje sumu podľa osobitného predpisu;^{6d)} úhrn čerpania nesmie v kalendárnom mesiaci presiahnuť sumu podľa osobitného predpisu.^{6d)}

(10) Obvinený môže čerpať peňažné prostriedky z ďalších peňažných prostriedkov podľa odseku 3 písm. a) a b) a až potom, ak nemá tieto peňažné prostriedky, aj z ďalších peňažných prostriedkov podľa odseku 4 písm. a) po ich predchádzajúcej výmene v banke alebo pobočke zahraničnej banky za slovenskú menu za podmienok a na účely podľa odsekov 6 až 8, len ak súčasne

- a) v predchádzajúcom mesiaci boli vykonané zrážky na pohľadávky zboru alebo pohľadávky ostatných oprávnených aspoň v požadovanej výške čerpania podľa odsekov 6 až 8,
- b) zostatok po úhrade podľa písmena a) nie je nižší ako suma predpokladaného cestovného do miesta jeho trvalého pobytu na území Slovenskej republiky spolu s výškou stravného na deň podľa osobitných predpisov;^{6e)} ak ide o cudzinca, do najbližšieho miesta sídla zastupiteľského úradu štátu, ktorého je držiteľom cestovného dokladu,
- c) čerpaná suma v kalendárnom mesiaci nepresiahne výšku ustanovenú osobitným predpisom.^{6d)}

(11) Ak úhrn peňažných prostriedkov obvineného podľa odseku 2, odseku 3 písm. a) a b) a odseku 4 písm. a) neprevýši sumu podľa osobitného predpisu^{6d)} a súčasne neboli splnené ani podmienky podľa odsekov 9 a 10 a obvinený písomne požiada o ich čerpanie, riaditeľ povolí čerpanie len v prípadoch

- a) zakúpenia liečebnej alebo zdravotníckej pomôcky v štandardnom vyhotovení, ak ju nemožno poskytnúť bezplatne podľa osobitného predpisu,^{6f)}

- b) úhrady nevyhnutne potrebných protetických prác alebo liekov, ktoré nemožno poskytnúť bezplatne podľa osobitného predpisu,^{6f)}
- c) nákupu nevyhnutných základných hygienických potrieb,
- d) úhrady daní a poplatkov.

(12) Ak obvinený nemá záväzky voči zboru a má finančné prostriedky podľa odseku 2, odseku 3 písm. a) a b) a odseku 4 písm. a), pričom nie je schopný zabezpečiť riadnu výživu blízkych osôb,^{5b)} ktorým je inak povinný ju zabezpečiť, riaditeľ ústavu umožní čerpanie peňažných prostriedkov nad rámec výšky ustanovenej osobitným predpisom.^{6d)}

(13) Ďalšie peňažné prostriedky podľa odseku 3 písm. c) a odseku 4 písm. b) po ich predchádzajúcej výmene v banke alebo pobočke zahraničnej banky za slovenskú menu sa použijú

- a) na úhradu pohľadávok zboru alebo pohľadávok ostatných oprávnených evidovaných v ústave voči obvinenému,
- b) na doplnenie predpokladanej sumy cestovného do miesta trvalého pobytu obvineného na území Slovenskej republiky spolu s výškou stravného na deň podľa osobitného predpisu;^{6e)} ak ide o cudzinca, do najbližšieho miesta sídla zastupiteľského úradu štátu, ktorého je držiteľom cestovného dokladu,
- c) na nákup nevyhnutných základných hygienických potrieb obvineného; spôsob použitia ďalších peňažných prostriedkov podľa písmen a) až c) si určí obvinený; inak spôsob ich použitia určí ústav.

(14) Obvinený nemôže používať ďalšie peňažné prostriedky podľa odseku 2, odseku 3 písm. a) a b) a odseku 4 písm. a) na účel a spôsobom, ktoré sú v rozpore s účelom väzby.

(15) Ak sa voči obvinenému uplatňuje náhrada škody na majetku štátu v správe ústavu, je povinný uhradiť ju z peňažných prostriedkov úložného podľa odseku 2 alebo z ďalších peňažných prostriedkov podľa odsekov 3 a 4, najneskôr však v deň prepustenia z výkonu väzby podľa odseku 16. Ak peňažné prostriedky podľa odseku 2 alebo ďalšie peňažné prostriedky podľa odsekov 3 a 4 nepostačujú, zostatok alebo súhrn zostatkov sa predpíše ako pohľadávka zboru.

(16) Pri prepustení z výkonu väzby sa obvinenému vyplatia z pokladne peňažné prostriedky podľa odseku 2, ďalšie peňažné prostriedky podľa odsekov 3 a 4 a vydajú ceniny a ďalej najmä vkladné knižky, vkladové listy, bankové platobné karty a iné doklady preukazujúce existenciu účtu v banke alebo pobočke zahraničnej banky podľa odseku 5. Ak pri prepustení obvineného z výkonu väzby ústav nemá v pokladni k dispozícii dostatok peňažných prostriedkov, vyplatí sa mu najviac suma podľa osobitného predpisu;^{6d)} zostávajúce peňažné prostriedky sa obvinenému zašlú neodkladne na ním uvedenú adresu.

§ 12b

(1) Ak má obvinený namiesto pracovnej odmeny nárok na dávky nemocenského poistenia,^{6g)} podliehajú zrážkam rovnako ako čistá pracovná odmena (§ 16 ods. 5).

(2) Ak bol obvinený vzatý do väzby, je povinný ihneď oznámiť ústavu skutočnosť, že poberá dôchodok.^{6a)}

(3) Ak obvinený vzatý do väzby poberá dôchodok,^{6a)} je povinný nahradiť ústavu trovy výkonu väzby, ak bol uznaný za vinného právoplatným odsudzujúcim rozsudkom.

(4) Ak bol obvinený poberajúci dôchodok^{6a)} počas výkonu väzby premiestnený do iného ústavu, zmenu je povinný oznámiť do ôsmich dní orgánu sociálneho zabezpečenia^{6h)} ten ústav, z ktorého bol premiestnený.

(5) Ústav je povinný do ôsmich dní oznámiť orgánu sociálneho zabezpečenia^{6b)} prepustenie obvineného - príjemcu dôchodku,^{6a)} z výkonu väzby.

§ 13

Stravovanie, spánok, osobná hygiena a vystrojovanie

(1) Obvinenému sa poskytuje trikrát denne strava v množstve, akosti a nutričnej hodnote, ktorá zodpovedá odporúčaným výživným dávkam. Obvinenému, ktorého zdravotný stav to vyžaduje, sa podľa rozhodnutia ústavného lekára poskytuje diétna strava.

(2) Obvinený má právo na nepretržitý osemhodinový spánok. V čase nočného pokoja sa v cele obvineného zhasína umelé osvetlenie. Pri vykonávaní kontroly je povolené krátkodobé osvetlenie cely. V čase vymedzenom ústavným poriadkom môže obvinený odpočívať na lôžku aj mimo doby nepretržitého osemhodinového spánku; počas tohto odpočinku musí byť oblečený v ústavnom odevu alebo vo vlastnom odevu a lôžko nesmie byť odostlané.

(3) Obvinenému ústav vytvorí podmienky na zabezpečenie osobnej hygieny.

(4) Obvinený používa spravidla ústavný odev, bielizeň a obuv. Na žiadosť obvineného ústav mu umožní používať vlastný odev, bielizeň a obuv za podmienok, že má zabezpečenú ich pravidelnú obmenu.

§ 14

Vychádzky

Obvinený má právo zúčastniť sa denne na vychádzkach v určenom otvorenom priestore ústavu najmenej jednu hodinu. Vychádzky môže riaditeľ ústavu v mimoriadnych prípadoch krátkodobo obmedziť.

§ 15

Zdravotnícka starostlivosť

(1) Obvinený má právo na potrebnú zdravotnícku starostlivosť v rozsahu a za podmienok ustanovených všeobecne záväznými právnymi predpismi.

(2) Obvinený je povinný podrobiť sa vstupnej a výstupnej lekárskej prehliadke vrátane nevyhnutných fyzikálnych, laboratórnych vyšetrení, hygienických a protiepidemických opatrení.

(3) Ak je ohrozený život alebo zdravie obvineného a ak nie je možné zabezpečiť potrebnú zdravotnícku starostlivosť v ústave alebo v nemocnici, poskytne sa mu v inom zdravotníckom zariadení.

(4) Zdravotné poistenie, nemocenské poistenie, dôchodkové zabezpečenie, poistenie zodpovednosti za škodu a poistenie v nezamestnanosti obvinených upravujú osobitné predpisy.^{6c)}

§ 16

Zamestnávanie obvinených a pracovná odmena

(1) Ak to podmienky v ústave umožňujú a ak s tým obvinený a príslušný orgán činný v trestnom konaní alebo súd súhlasia, možno obvineného zaradiť do práce na pracovisko v ústave. Zaradenie obvineného do práce môže zbor skončiť kedykoľvek, a to aj bez uvedenia dôvodu. Na zamestnávanie obvinených sa primerane použijú ustanovenia § 85, § 93 až 95, § 97, 123, 131, 132, § 146 až 150, § 171 až 181, § 185 až 210, § 217 až 220 Zákonníka práce.

(2) Pred zaradením do práce treba obvineného oboznámiť s pracovnými podmienkami a poučiť ho o predpisoch o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, o čom sa vykoná záznam.

(3) Obvinenému patrí pracovná odmena podľa druhu vykonávanej práce, odpracovanej doby alebo normy spotreby práce (ďalej len "hrubá pracovná odmena"). Za čas, keď obvinený nepracoval, náhrada pracovnej odmeny nepatrí. Výšku pracovnej odmeny a podmienky jej poskytovania obvineným ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením.

(4) Obvinenému nevzniká nárok na minimálnu mzdu podľa osobitného predpisu.⁶⁾

(5) Z hrubej pracovnej odmeny obvineného vykonáva, vykazuje a odvádza zbor zrážky podľa osobitných predpisov^{6k)} (ďalej len "čistá pracovná odmena").

(6) Obvinený nesmie byť zaradený do práce s výbušninami, zbraňami, jedmi, omamnými látkami a psychotropnými látkami, ich prekursorami a inými nebezpečnými látkami.

(7) Podrobnosti o zrážkach z pracovnej odmeny a iných príjmov (§ 12b) obvinených ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 17

Sťažnosti a žiadosti obvinených

(1) Obvinený môže na zabezpečenie svojich práv podávať sťažnosti a žiadosti štátnym orgánom, ktorých odoslanie je ústav povinný bezodkladne zabezpečiť a evidovať.

(2) Ak o to obvinený požiada, umožní sa mu rozhovor s riaditeľom ústavu alebo ním povereným príslušníkom zboru; rozhovor sa mu umožní aj s osobou, ktorá v ústave vykonáva dozor nad výkonom väzby alebo jeho kontrolu.

§ 18

Základné povinnosti obvinených

(1) Obvinený je povinný dodržiavať tento zákon, Poriadok výkonu väzby, ústavný poriadok, plniť príkazy a pokyny príslušníkov zboru, podrobiť sa osobnej prehliadke a lekárskej prehliadke, šetrne zaobchádzať so zverenými vecami a iným majetkom a zachovávať zásady slušného správania a vystupovania voči osobám, s ktorými prichádza do styku.

(2) Na zamedzenie alebo odstránenie protiprávneho konania obvineného sa môžu použiť donucovacie prostriedky podľa osobitného zákona⁷⁾.

(3) Obvinený je povinný udržiavať poriadok vo svojich osobných veciach, dbať o osobnú hygienu a udržiavať čistotu a poriadok v cele, v ktorej je umiestnený.

(4) Obvinený nesmie predstierať ochorenie alebo úmyselne si spôsobiť ujmu na zdraví. Obvinenému je zakázané užívať lieky nepovolené alebo nepredpísané lekárom alebo ich užívať inak, ako ich povolil alebo predpísal lekár v ústave. Obvinenému je zakázané prechovávať a užívať alkoholické nápoje, jedy, omamné látky, psychotropné látky, ich prekursori a iné obdobné látky, prechovávať predmety, ktorými môže ohroziť bezpečnosť osôb alebo majetok alebo veci, ktoré by mohli byť použité na vykonanie útoku, narušovať ustanovený poriadok v ústave, hrať hry o peniaze, veci a služby, vykonávať činnosť, ktorou ohrozuje alebo poškodzuje prirodzenú dôstojnosť človeka, nadväzovať kontakty s inými osobami na účely prijímania a odosielania listov alebo predmetov alebo získania iných výhod.

§ 18a

Ústavný poriadok

Riaditeľ ústavu vydá ústavný poriadok, ktorým sa spravuje chod života a činnosti obvinených v ústave. Súčasťou ústavného poriadku je časový rozvrh dňa. Ústavný poriadok schvaľuje generálny riaditeľ zboru.

TRETÍ ODDIEL

VYBAVOVANIE DISCIPLINÁRNYCH PRIESTUPKOV OBVINENÝCH A ZHABANIE VECI

§ 19

Disciplinárne priestupky a ich vybavovanie

(1) Zavinené porušenie tohto zákona a Poriadku výkonu väzby obvineným vo väzbe je disciplinárnym priestupkom, za ktorý možno obvinenému uložiť disciplinárny trest.

(2) Disciplinárne tresty sú

- a) pokarhanie,
- b) prepadnutie veci,
- c) umiestnenie do samoväzby až do 15 dní, a ak ide o mladistvých, až do 10 dní.

(3) Disciplinárny trest možno uložiť, ak sú náležite objasnené okolnosti disciplinárneho priestupku a je dokázaná vina obvineného. Pred uložením disciplinárneho trestu obvinenému sa musí umožniť, aby sa k veci vyjadril.

(4) Uložený trest musí byť úmerný závažnosti spáchaného disciplinárneho priestupku. Trest možno uložiť do jedného mesiaca od zistenia priestupku, najneskôr však do jedného roka od jeho spáchania.

(5) Prepadnutie veci možno uložiť obvinenému za podmienok ustanovených osobitným zákonom⁸⁾. Vlastníkom prepadnutej veci sa stáva štát.

(6) Za osobitne závažné porušenie tohto zákona a Poriadku výkonu väzby môže byť obvinenému uložený disciplinárny trest samoväzby, ktorý spočíva v jeho umiestnení do cely prispôbenej na tento účel. Podrobnosti upraví Poriadok výkonu väzby.

§ 20

Zhabanie veci

(1) Ak nebolo uložené prepadnutie veci podľa § 19 ods. 5, možno rozhodnúť, že takáto vec sa zhabáva za podmienok ustanovených osobitným zákonom⁹⁾.

(2) O zhabaní veci sa rozhodne aj v prípadoch, keď nemožno zistiť vlastníka tejto veci. Vlastníkom zhabanej veci sa stáva štát. Rozhodnutie o zhabaní veci sa oznámi obvinenému, ktorý spáchal disciplinárny priestupok, a osobe, ktorej sa toto rozhodnutie týka.

§ 21

Disciplinárna právomoc

Ukladateľ disciplinárne tresty a rozhodovať o zhabaní veci je oprávnený poverený funkcionár ústavu.

§ 22**Opravné prostriedky**

(1) Proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu alebo zhabaní veci má obvinený alebo osoba, ktorej sa toto rozhodnutie týka, právo do troch dní od oznámenia rozhodnutia podať písomné odvolanie, ktoré má odkladný účinok. Odvolanie nemá odkladný účinok, ak bol uložený trest umiestnenia do samoväzby a ak udržanie poriadku a disciplíny v ústave vyžaduje, aby trest bol ihneď vykonaný.

(2) O odvolaní rozhoduje riaditeľ ústavu najneskôr do 14 dní.

ŠTVRTÝ ODDIEL**VÝKON VÄZBY MLADISTVÝCH A CUDZINCŮV****§ 23****Osobitné ustanovenia o mladistvých**

(1) Ustanovenia tohto zákona sa vzťahujú na výkon väzby mladistvých s odchýlkami v ňom uvedenými.

(2) Mladistvým sa venuje osobitná starostlivosť s prihliadnutím na ich osobnosť a vek.

§ 24**Výkon väzby cudzincov**

(1) Ustanovenia tohto zákona sa vzťahujú aj na výkon väzby obvinených cudzincov.

(2) Obvineným cudzincom sa umožní styk so zastupiteľským úradom štátu, ktorého sú občanmi a ktorému tiež môžu podávať svoje žiadosti a sťažnosti.

(3) Obvineným cudzincom ústav zabezpečí informáciu o podmienkach výkonu väzby podľa možnosti v ich materinskom jazyku¹⁰⁾.

PIATY ODDIEL**DOZOR A KONTROLA V ÚSTAVOCH****§ 25****Prokurátorský dozor**

Dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústavoch vykonáva prokuratúra podľa osobitného predpisu¹¹⁾.

§ 26**Kontrola v ústavoch**

Kontrolu výkonu väzby v ústavoch vykonávajú

- a) orgány Národnej rady Slovenskej republiky,
- b) minister spravodlivosti Slovenskej republiky a osoby ním poverené,
- c) generálny riaditeľ zboru a osoby ním poverené.

ŠIESTY ODDIEL
TROVY VÝKONU VÄZBY A ZVÝŠENÉ NÁKLADY VÝKONU VÄZBY

§ 27

(1) Ak bol obvinený právoplatným odsudzujúcim rozsudkom uznaný za vinného, je povinný nahradiť štátu trovy spojené s výkonom väzby.¹²⁾

(2) Výška trov výkonu väzby za každý aj začatý deň podľa odseku 1 je jedna šesťdesiatina zo sumy podľa osobitného predpisu;^{6d)} suma sa zaokrúhľuje tak, že halierové sumy do 50 halierov vrátane sa zaokrúhľujú smerom nadol a halierové sumy nad 50 halierov smerom nahor.

(3) Od povinnosti podľa odseku 1 je oslobodený obvinený

- a) do dovŕšenia veku ukončenia povinnej školskej dochádzky stanoveného osobitným predpisom,¹³⁾
- b) počas poskytovania zdravotnej starostlivosti ústavnou formou s výnimkou úmyselného sebapoškodenia zdravia, súhlasu obvineného na poškodenie jeho zdravia alebo predstieraním duševnej poruchy alebo choroby; to neplatí, ak obvinenému nevznikol nárok na nemocenské podľa osobitného predpisu,¹⁴⁾
- c) po dobu účasti ako svedka na súdnom konaní.

(4) Obvinený je povinný nahradiť zvýšené náklady jeho stráženia, náklady jeho dopravy a predvedenia do zdravotníckeho zariadenia alebo pred posudkovú komisiu sociálneho zabezpečenia pobočky alebo ústredia Sociálnej poisťovne vynaložené ústavom, ak

- a) spôsobil si úmyselne alebo inému dovolil spôsobiť mu ujmu na zdraví, bez závažných dôvodov sa odmietol podrobiť lekárskeму zákroku, na ktorý dal predchádzajúci súhlas, alebo opakovane porušil liečebný režim alebo ak inému obvinenému porušením právnej povinnosti spôsobil ujmu na zdraví a ústavu vznikli zvýšené náklady stráženia a náklady na dopravu a predvedenie do zdravotníckeho zariadenia,
- b) trval na predvedení pred niektorý z orgánov činných v trestnom konaní alebo súdov, notára alebo orgán štátnej správy ako účastník konania alebo bol na tento účel prechodne premiestnený do iného ústavu, hoci bol príslušným orgánom poučený, že jeho účasť na úkone alebo pojednávaní nie je nevyhnutná,
- c) sú skutočné náklady súvisiace s konaním pri priznaní, určení výšky alebo pri zmene už priznaného dôchodku^{6a)} vynaložené na obvineného vyššie ako nárok na náhradu nákladov konania podľa osobitného predpisu.¹⁵⁾

(5) Obvinený, ktorý ušiel, je povinný nahradiť zvýšené náklady výkonu väzby, ktoré vznikli ústavu a Policajnému zboru pri pátraní po ňom; úhrada zvýšených nákladov je príjmom štátu.

(6) Rozhodnutie o náhrade trov výkonu väzby a náhrade zvýšených nákladov podľa odsekov 1, 2, 4 a 5 vydá riaditeľ ústavu bez zbytočného odkladu. Proti rozhodnutiu riaditeľa ústavu môže obvinený v lehote do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podať odvolanie, o ktorom rozhoduje generálny riaditeľ zboru.¹⁶⁾

(7) Obvinený nie je povinný zo zostatku pohľadávky zboru za trovy výkonu väzby, zvýšené náklady výkonu väzby a zo sumy určenej na náhradu škody na majetku štátu v správe ústavu nahradiť úroky z omeškania podľa osobitného predpisu.¹⁷⁾

(8) Ak obvinený podľa odseku 1 zomrel, pri vymáhaní náhrady trov výkonu väzby, zvýšených nákladov výkonu väzby a náhrady škody na majetku štátu v správe ústavu sa postupuje podľa osobitného predpisu.¹⁸⁾

(9) Podrobnosti o určení výšky zvýšených nákladov výkonu väzby, škode na majetku štátu v správe ústavu a ich náhrade ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

SIEDMY ODDIEL ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU

§ 27a

(1) Ak obvinený zavineným porušením právnej povinnosti spôsobil škodu na majetku štátu v správe ústavu, ktorá neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy,⁶⁾ o jej náhrade rozhodne riaditeľ ústavu.

(2) Proti rozhodnutiu môže podať obvinený odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia, o ktorom rozhoduje generálny riaditeľ zboru.¹⁶⁾

ÔSMY ODDIEL SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 28

(1) Podrobnosti o výkone väzby ustanoví Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorým sa vydá Poriadok výkonu väzby.

(2) Na konanie vo veciach výkonu väzby, o ktorých rozhoduje generálne riaditeľstvo alebo ústav, vzťahujú sa všeobecné predpisy o správnom konaní,¹⁹⁾ ak tento zákon neustanovuje inak.

(3) Sudcom sa podľa tohto zákona rozumie aj sudca pre prípravné konanie, ak z jednotlivého ustanovenia zákona nevyplýva niečo iné.

§ 28a

(1) Výkon rozhodnutia, ktorým sa uložila povinnosť nahradiť trovy výkonu väzby a zvýšené náklady výkonu väzby podľa § 27 alebo škodu podľa § 27a, vykonáva zrážkami zo mzdy alebo prikázaním pohľadávky podľa osobitných predpisov¹⁶⁾ generálne riaditeľstvo zboru alebo ten ústav, ktorý pohľadávku spravuje.

(2) Ak obvinený požiadal pred 1. septembrom 2002 o nákup potravín, vecí osobnej potreby, tlače alebo o vykonanie iných finančných operácií podľa § 12a a o žiadosti nebolo ešte rozhodnuté, postupuje sa podľa tohto zákona; ak o žiadosti už bolo rozhodnuté, pri nákupe a iných finančných operáciách sa postupuje podľa doterajších predpisov.

(3) Ak obvinený zavinené spôsobil škodu na majetku štátu v správe ústavu podľa § 27a pred 1. septembrom 2002 a o náhrade škody riaditeľ ústavu ešte nerozhodol, návrh nebol podaný na súd alebo súd ešte o návrhu nerozhodol, postupuje sa podľa doterajších predpisov.

(4) Ak bol obvinený vzatý do väzby pred 1. septembrom 2002 a výkon väzby trvá aj po 1. septembri 2002, náhrada trov výkonu väzby sa vypočíta oddelene; náhrada trov výkonu väzby do 1. septembra 2002 sa vypočíta podľa doterajších predpisov.

(5) Ak bol obvinený, ktorý je poberateľ dôchodku,^{6a)} vzatý do väzby pred 1. septembrom 2002 a výkon väzby trvá aj po 1. septembri 2002 a je právoplatným rozsudkom súdu uznaný za vinného, trovy výkonu väzby sa mu predpíšu len od 1. septembra 2002.

(6) Ak obvinený mladistvý podľa § 27 ods. 3 písm. a) bol vzatý do väzby pred 1. septembrom 2002, počas výkonu väzby dovŕšil vek ukončenia povinnej školskej dochádzky podľa osobitného

predpisu¹³⁾ a výkon väzby trvá aj po 1. septembri 2002, trovy výkonu väzby sa vypočítajú podľa tohto zákona.

(7) Ak mladistvý nedovršíl 18 rokov veku, ale dovršíl vek podľa § 27 ods. 3 písm. a) a bol vzatý do väzby pred 1. septembrom 2002, výkon väzby trvá aj po 1. septembri 2002 a je právoplatným rozsudkom súdu uznaný za vinného, trovy výkonu väzby sa mu predpíšu len od 1. septembra 2002.

(8) Obvinený nie je povinný nahradiť úroky z omeškania podľa osobitného predpisu¹⁷⁾ zo zostatku neuhradenej pohľadávky zboru za trovy výkonu väzby, zvýšené náklady výkonu väzby a zo sumy určenej na náhradu škody na majetku štátu v správe ústavu od 1. septembra 2002.

§ 29

Zrušujú sa:

1. § 360 ods. 3 Trestného poriadku,
2. § 11 ods. 2 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 431/1991 Zb. o zrážkach z pracovnej odmeny osôb, ktoré sú vo výkone trestu odňatia slobody, a o výkone rozhodnutia zrážkami z pracovnej odmeny týchto osôb.

§ 30

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Michal Kováč v. r.

Ivan Gašparovič v. r.

Vladimír Mečiar v. r.

- 1) § 67 a 381 Trestného poriadku.
- 2) § 2 zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže
- 3) § 68 Trestného poriadku.
§ 35 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 66/1992 Zb. o Spravovacom poriadku pre okresné a krajské sudy v znení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 18/1993 Z. z.
- 3a) § 163 ods. 5 Trestného poriadku.
- 4) § 70 Trestného poriadku.
- 5b) § 116 Občianskeho zákonníka.
- 6) § 9 zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností.
- 6a) § 7 písm. a) bod 1 až 8 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.
- 6b) Napríklad zákon č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov, Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, Zákonník práce.
- 6c) Zákon č. 563/1991 Zb. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.
- 6d) § 2 písm. a) zákona č. 125/1998 Z. z. o životnom minime a o ustanovení súm na účely štátnych sociálnych dávok v znení zákona č. 439/2000 Z. z.
- 6e) Zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách.
- 6f) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. o Liečebnom poriadku v znení neskorších predpisov.
- 6g) Napríklad § 11 písm. b) body 1 a 4 zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov v znení neskorších predpisov, § 7 a 8 vyhlášky Ústrednej rady odborov a Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia č. 141/1958 Ú. l. o nemocenskom poistení odsúdených v znení neskorších predpisov.
- 6h) § 114 a 142 zákona č. 100/1988 Zb.
- 6i) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. o zamestnanosti v znení neskorších predpisov, zákon č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov v znení neskorších predpisov.
- 6j) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 90/1996 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov.
- 6k) Zákon č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. o zamestnanosti v znení neskorších predpisov.
- 7) § 31 zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže
- 8) § 15 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
- 9) § 18 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb.
- 10) § 2 ods. 14 Trestného poriadku.

- 11) § 24 zákona č. 60/1965 Zb. o prokuratúre v znení neskorších predpisov" nahrádza citáciou „§ 18 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre
- 12) § 152 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.
- 13) Zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov.
- 14) Napríklad § 24 zákona č. 54/1956 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 15) § 161 až 166 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.
- 16) § 46 a § 53 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).
- 17) § 6 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov.
- 18) § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka.
- 19) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení zákona č. 215/2002 Z. z.

